

Recenzný posudok k diplomovej práci

Téma: LIDSKÝ KAPITÁL V ČESKÉ REPUBLICE

Študijný program: N6202 Hospodárská politika a správa

Študijný odbor: Ekonomika verejného sektoru

Autor: Bc. LUCIE KAKAROVÁ

Katedra: Ústav ekonomie, FES Univerzita Pardubice

Školiteľ: doc. Ing. Jolana Volejníková, PhD.

Oponent: doc. Ing. Alžbeta Kucharčíková, PhD. – Katedra makro a mikroekonomiky,

Fakulta riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Žiline

Aktuálnosť zvolenej témy:

Ľudský kapitál predstavuje výrobný vstup ako na makroekonomickej, tak i na mikroekonomickej úrovni. Jednou z foriem zvyšovania hodnoty ľudského kapitálu sú investície do vzdelávania. Pri riešení problému nezamestnanosti zo strany štátu i pri hľadaní si nového zamestnania zo strany občanov práve zvyšovanie úrovne existujúcich a získavanie nových vedomostí a zdokonaľovanie zručností ľudí vytvára priestor na zlepšenie ich pozície na trhu práce a prispieva k zvyšovaniu zamestnateľnosti. Z uvedeného dôvodu považujem tému diplomovej práce za vysoko aktuálnu.

Stanovenie cieľa:

Cieľ práce je jasne stanovený, hlavným cieľom práce je špecifikácia a analýza ľudského kapitálu ako dôležitého faktora pre celkový rozvoj spoločnosti v podmienkach Českej republiky so zameraním na súčasnú situáciu na trhu práce. Cieľom je tiež analýza investícií do vzdelávania na úrovni makroekonomickej a mikroekonomickej s dôrazom na investície ako nástroj zvyšovania zamestnateľnosti.

Výsledky práce:

Práca je vhodne logicky a metodicky vystavaná. V prvej kapitole diplomantka vymedzila pojem ľudský kapitál (ĽK), determinanty ĽK a charakterizovala význam ĽK pre podnik.

V druhej a tretej kapitole diplomantka porovnala rôzne známe prístupy k meraniu ĽK a efektívnosti investícií do ĽK na makroekonomickej i mikroekonomickej úrovni. Využila pritom najnovšie dostupné poznatky z knižnej odbornej literatúry i údaje z domácich a zahraničných štatistických databáz.

Osvojené poznatky účinne využila v štvrtej kapitole pri komparácii a analýze úrovne ĽK v Českej republike a krajinách OECD. Išlo o komparáciu a analýzu: úrovne verejných výdavkov na jedného študenta terciálneho vzdelávania, podielu celkových výdavkov na vzdelávanie na HDP, rozsahu súkromných a verejných výdavkov na vzdelávanie, očakávanej dĺžky štúdia, percenta najlepších študentov vo vymedzených oblastiach, miery vstupu absolventov terciálneho vzdelávania na trh práce (podiel absolventov terciálneho vzdelávania na populácii vo veku absolventov) a miery zamestnanosti podľa úrovne dosiahnutého vzdelania. Výsledky porovnania a analýzy študentka zosumarizovala do prehľadnej tabuľky, čo významne zlepšilo orientáciu v texte.

V časti 4.2. študentka pokračovala v rozsiahlej analytickej časti analýzou situácie na trhu práce v Českej republike, konkrétne analyzovala: mieru nezamestnanosti žien a mužov podľa dosiahnutého vzdelania; vývoj počtu neumiestnených uchádzačov o zamestnanie; porovnala a analyzovala vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie, vývoj počtu voľných pracovných miest a vývoj počtu uchádzačov na

jedno voľné pracovné miesto. Ďalej analyzovala vzťah ponuky a dopytu na českom trhu práce z hľadiska klasifikácie zamestnaní KZAM. V rámci tejto aktivity porovnala vývoj počtu neumiestnených a umiestnených uchádzačov o zamestnanie podľa KZAM, analyzovala priemerný počet umiestnených uchádzačov o zamestnanie podľa KZAM a voľné pracovné miesta podľa KZAM. Efekty investovania do ľudského kapitálu zo strany jednotlivcov sa prejavujú v očakávaní vyššej mzdy. Z tohto dôvodu diplomantka analyzovala aj vývoj priemernej hrubej mesačnej mzdy u mužov a žien v ČR. Komentár k výsledkom vykonaných analýz zhrnula v prehľadnej tabuľke na strane 72.

Na konci štvrtej kapitoly vykonala diplomantka zhlukovú analýzu, ktorej cieľom bolo zistiť, ktoré kraje v ČR sú si z hľadiska úrovne ľudského kapitálu najpodobnejšie.

Teoretické poznatky a závery vyplývajúce z uskutočnených analýz diplomantka vhodným spôsobom transformovala v piatej kapitole do návrhov na zlepšenie realizácie jednotlivých fáz vzdelávania zamestancov ZŠ a MŠ J. Zemana a praktickej ukážky vyčíslenia nákladov, odhadu účinkov a výpočtu efektívnosti investícií do ľudského kapitálu v tejto organizácii. Vysoko oceňujem aj túto časť jej DP, pretože pre časovú náročnosť a obťažnosť vyčísľovania odhadovaných budúcich úžitkov investícií do ľudského kapitálu organizácie v praxi tieto aktivity väčšinou nevykonávajú alebo ak áno, tak len veľmi ojedinele.

Prínosy práce:

Hlavné prínosy práce vidím vo vykonaní rozsiahlej analýzy týkajúcej sa hodnotenia a porovnania úrovne ľudského kapitálu na makroekonomickej úrovni, teda na úrovni ČR a krajín OECD a použitie zhlukovej analýzy pre potreby porovnania krajov ČR v úrovni ľudského kapitálu. Výsledky analýz ukázali, aká je pozícia ČR v úrovni ľudského kapitálu, a to aj v rámci medzinárodného postavenia, čo môže byť prínosné pre tvorbu stratégie ČR v oblasti školstva, resp. vzdelávania. Tvorcovia hospodárskej politiky môžu byť inšpirovaní pri tvorbe návrhov konkrétnych opatrení na zlepšenie dlhodobu nevýhodnej situácie Českej republiky v tejto oblasti a na lepšie zosúladenie požiadaviek dopytu a ponuky na trhu práce. Pre podnikovú sféru je užitočná ukážka, ako postupovať a akými metódami je možné vyčíslíť efektívnosť investícií do ľudského kapitálu ich zamestnancov. Pozitívne výsledky môžu podporiť rozhodovanie manažérov o realizácii týchto investícií v ich organizáciách.

Otázky:

1. Na Slovensku i v Českej republike pretrvávajú nízky záujem o štúdium na stredných odborných školách (bývalé učňovské školy) zo strany mladých ľudí, a to aj napriek tomu, že verejnosť pociťuje veľký nedostatok kvalitných a zručných vyučených odborníkov, remeselníkov (murárov, inštalatérov, tesárov a pod.). Pritom zručnosti predstavujú jednu zo zložiek ľudského kapitálu a vysoká úroveň nielen vedomostí, ale aj zručností taktiež prispieva k zvyšovaniu hodnoty ľudského kapitálu. Aký je Váš názor na príčiny takéhoto stavu.
2. Vysvetlite a graficky vyjadrite vznik rovnováhy na trhu práce.

Na záver konštatujem, že práca vysoko prevyšuje obvyklý rozsah odporúčaný pre písanie diplomových prác, je vhodne logicky a metodicky vystavaná, autorka vo svojej práci využila zodpovedajúce vedecko-výskumné metódy, okrem štúdia veľkého počtu domácej a zahraničnej odbornej literatúry aj analýzu, syntézu, komparáciu, matematicko-štatistické metódy a modelovanie. Oceňujem tiež veľmi peknú formálnu úpravu a prehľadnosť práce a predloženú DP hodnotím známku „A – výborne“.

V Žiline, 22.5.2012

Alžbeta Kucharčíková

